

محفل انس با قرآن ویژه مدیران - روز سه‌شنبه ۹۷/۲/۱۸

تفسیر معنای دل بیمار منافقان در آیه ۱۰ سوره بقره

(فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ)

يَشْعُرُونَ از ریشه شعر به معنای مو است. مو باریک است و شعور نیز معنای باریک بینی و موشکافی می‌دهد. در واقع آگاهی از عیوب نفسانی و شناخت حق از باطل، نیازمند به یک باریک بینی و نگاه موشکافانه است که منافقان از آن بی بهره هستند.

خداوند در آیه «فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ» می‌فرماید که در دل‌هایشان (منافقان) بیماری است پس خدا بر بیماری‌شان افزود و برای آنان عذاب دردناکی است به سبب اینکه دروغ می‌گفتند. زاد به معنای افزود و اضافه کرد و مرض به معنای کینه و بدخواهی بر ضد اسلام یا همان شک و نفاق است. کانوا یکذبون نیز یعنی همواره دروغ می‌گفتند.

معنای افزودن مرض و بیماری از سوی خداوند چیست؟ مراد از مرض در فِي قُلُوبِهِمْ همان ضلالت اولی و ابتدایی است که خود منافق آن را آغاز می‌کند. مانند کسی که ابتدا جنگ افزوی و دعوا می‌کند و لحظه به لحظه این دعوا شعله ورتر می‌شود و طرف مقابل هم دفاع می‌کند. همچنین مراد از فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا همان ضلالت ثانویه است که چیزی جز سلب توفیق و اگذاری گنهکار به حال خودش نیست.

همچنین می‌توان گفت که اهل باطل و نفاق، کینه اهل حق و مومنان را به دل دارند و با دیدن هر پیروزی از مومنان این کینه ورزی‌شان زیاد می‌شود و این امری طبیعی است. به عبارت دیگر هر پیروزی که نصیب مومنان می‌شود به همان اندازه در دل منافقان کینه و دشمنی زیاد می‌شود و می‌توان گفت، یکی از معانی که خدا بر مرضشان می‌افزاید این است که به مسلمانان پیروزی می‌دهد.

منظور از وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ این است که منافقان به دلیل دروغ پنداری و دروغ گویی دچار عذاب دردناکی هستند. منافقان صفات زیادی دارند که از جمله آنها می‌توان به فریبکاری، تظاهر به اسلام، دورویی، دروغ و داشتن مرض اشاره کرد.

جزا و کیفر نفاق، به دلیل دروغ‌گویی‌های منافقان، عذاب دردناک است. پس دروغ ریشه همه رذایل نفسانی و نفاق بر آن استوار است.

عَذَابٌ أَلِيمٌ به کیفیت عذاب اشاره دارد و از جمله اوصاف عذاب می‌توان به عظیم، الیم، مبین و غیره اشاره کرد.

در واقع زمینه‌های عزت و سقوط را خود انسان ایجاد می‌کند. دروغ‌گویی و نفاق از روش‌های متداول منافقان بوده و هست. دل بیمار رشد و توسعه مثبت ندارد، پس طبیعی است که دل بیمار سرطانی می‌شود و این بیماری از دل به شخصیت‌ها، نفس‌ها، شعورها، سنجش‌ها، عقل‌ها و برخوردها سرایت می‌کند و همه چیز منفی می‌شود.

فَرَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا یعنی به دلیل این بیماری، مرض‌های جدیدی در حوزه شخصیت، شعور و روابط آنها شکل گرفت. منافق مذبذب است، با هیچ کس نیست تا با همه کس و درهرجایی باشد. همچنین منافق شکل نمی‌گیرد و وابسته به ظرف‌ها و شرایط است.